

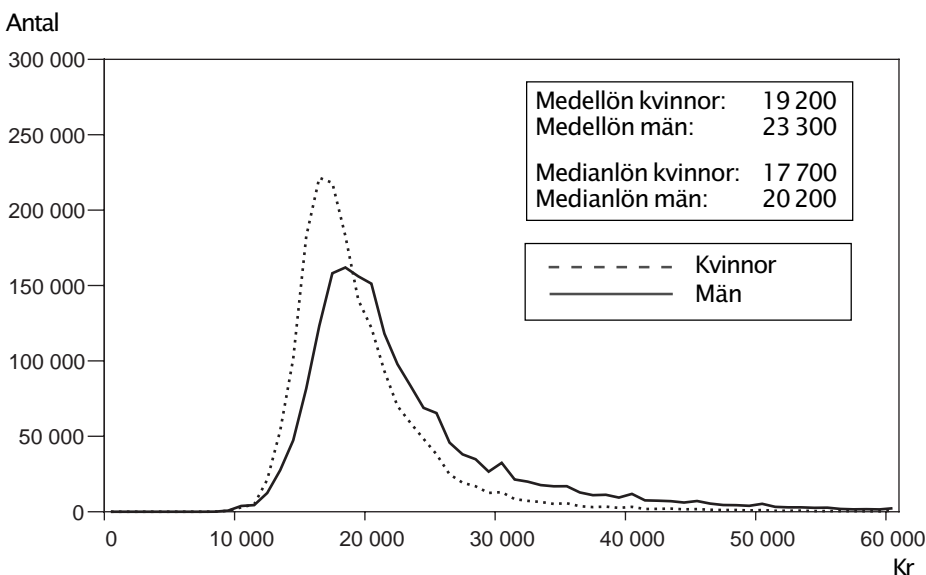
Arbetsmarknadens lönestruktur

Löneskillnader mellan anställda kan förklaras av en mängd olika faktorer som t. ex. utbildning, yrkesgrupp, ålder och sektor. Den faktor som förklarar störst del av variation i lön är yrkesgrupp som förklarar ca 40 %. I flera av bokens diagram visas genomsnittlig månadslön uppdelat på några viktiga förklarande faktorer. Inledningsvis görs en grov uppdelning i sektorer och regioner varefter en mer detaljerad indelning efter utbildning respektive yrkesgrupp följer. Avslutningsvis kommer ett könsuppdelat avsnitt.

Genom indelning av datamaterialet i olika grupper, t.ex. sektorer, går information förlorad vilket medför att jämförbarheten mellan olika grupper försämras. Det saknas också information om faktorer som har stor förklarande betydelse. Några av dessa anses vara arbetsledansvar, yrkeserfarenhet samt ett antal individuella egenskaper. Dessutom är den nuvarande yrkesgruppsindelningen grov. Detta kan leda till att betydelsen av de använda faktorerna missbedöms.

Lönespridning

Diagram 2 Lönespridning samt median och medelvärde

Av alla anställda har ca 80 % en lön mellan 14 000 och 25 000 kronor. Drygt 50 % av männen tjänar mellan 16 000 och 22 000 kronor och 62 % av kvinnorna har en lön mellan 15 000 och 20 000 kronor.

Medianen ligger närmare den mest förekommande lönen än vad medelvärdet gör. Det beror på att medelvärdet påverkas mer av de högsta lönerna än vad medianen gör.

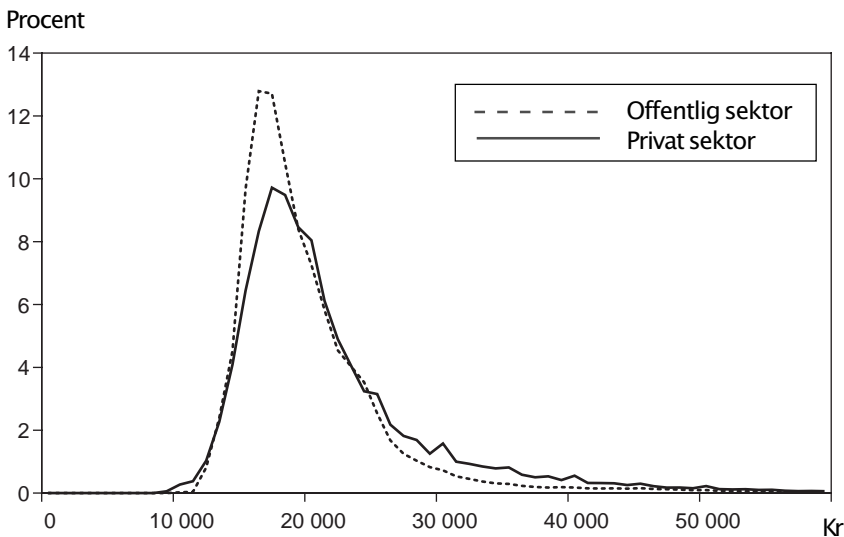
Lönespridningen har ökat något sedan 1992

Ett sätt att mäta lönespridning är att beräkna kvoten av den 90:e percentilen och den 10:e percentilen. 90 % respektive 10 % av de anställda har en lön som är lägre än vad den 90:e respektive 10:e percentilen visar.

Under senare år har individuell differentierad lönesättning blivit allt vanligare på arbetsmarknaden. Detta kan vara en av orsakerna till att lönespridningen sedan 1995 långsamt har börjat öka. Kvoten var år 2001 2,0 dvs månadslönen för den 90:e percentilen var två gånger högre än månadslönen för den 10:e percentilen. År 1992 var motsvarande kvot 1,8 se tabell 1b.

Lön efter sektor

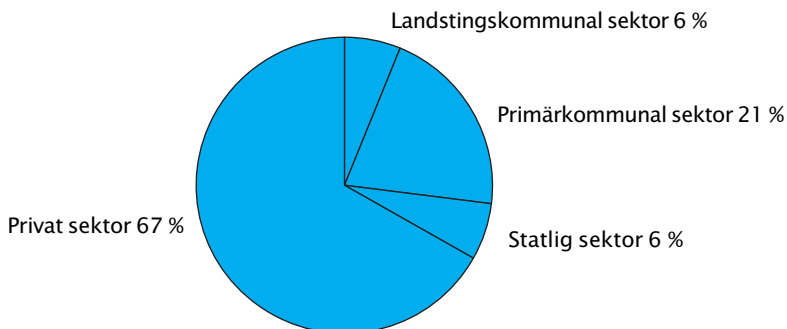
Diagram 3 Andel anställda inom offentlig respektive privat sektor efter lön

Mindre lönespridning inom offentlig sektor

Löneskillnaderna är mindre i offentlig sektor än i privat sektor. Det är även i privat sektor som lönespridningen har ökat mest under de senaste åren. Inom offentlig sektor är kvoten mellan den 90:e percentilen och den 10:e percentilen 1,7 och inom privat sektor 2,2.

Diagram 4 Andel anställda efter sektor

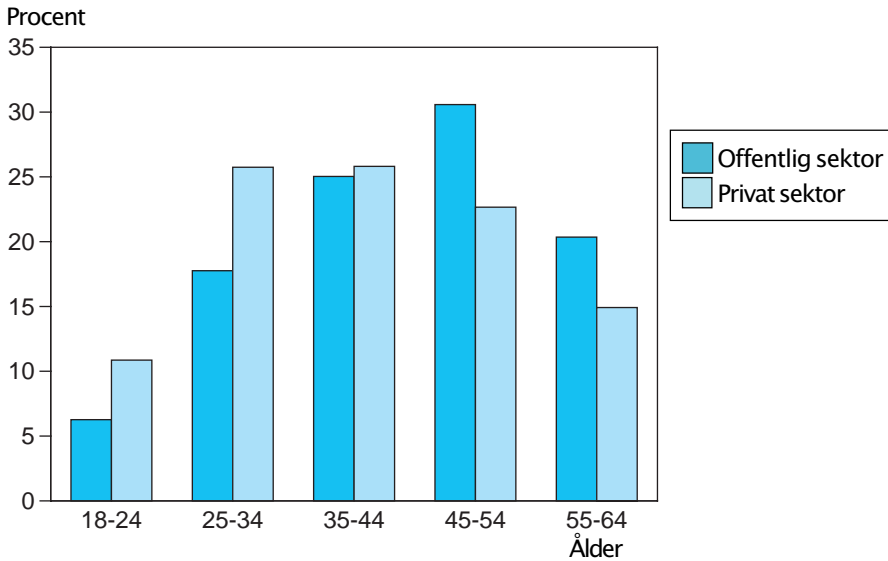

Privat sektor växer

Av det totala antalet anställda arbetar två tredjedelar inom privat sektor. Av dessa är cirka hälften arbetare och hälften tjänstemän. Sedan 1992 har den privata sektorn växt från att omfatta ca 55 % av det totala antalet anställda till 67 %. Bolagisering av offentliga verksamheter medför att dessa enheter övergår till privat sektor. Inom den offentliga sektorn är primärkommunal sektor störst. Av det totala antalet anställda arbetar 21 % inom primärkommunal sektor.

Anställda inom primärkommunal sektor har relativt låg lön jämfört med anställda i övriga sektorer. Vid tolkning av löneskillnader mellan sektorer bör man ta hänsyn till skillnader i bl.a. yrkes-, utbildnings- och ålderssammansättning.

Diagram 5 Andel anställda efter ålder inom offentlig och privat sektor

Flest unga i privat sektor

Andelen yngre är större inom privat sektor, medan andelen äldre är större inom offentlig sektor. Anställda inom privat sektor i åldersgruppen 35–54 år har den högsta genomsnittliga månadslönen, 23 600 kronor. Den lägsta genomsnittliga månadslönen, 15 200 kronor, har gruppen 18–24-åringar inom offentlig sektor. Störst löneskillnad mellan offentlig och privat sektor är det för 35–44-åringar, där skillnaden är 4 000 kronor.

Diagram 6 Genomsnittlig månadslön efter ålder inom offentlig och privat sektor

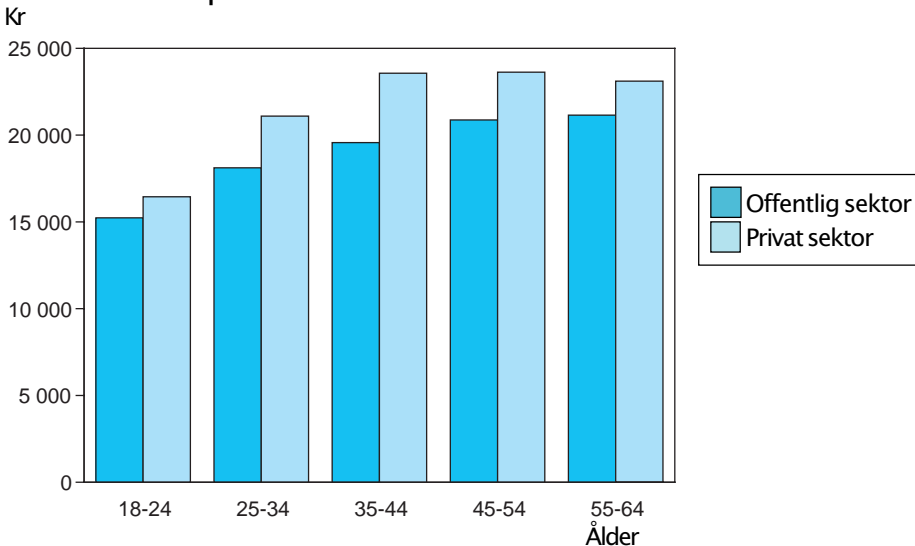
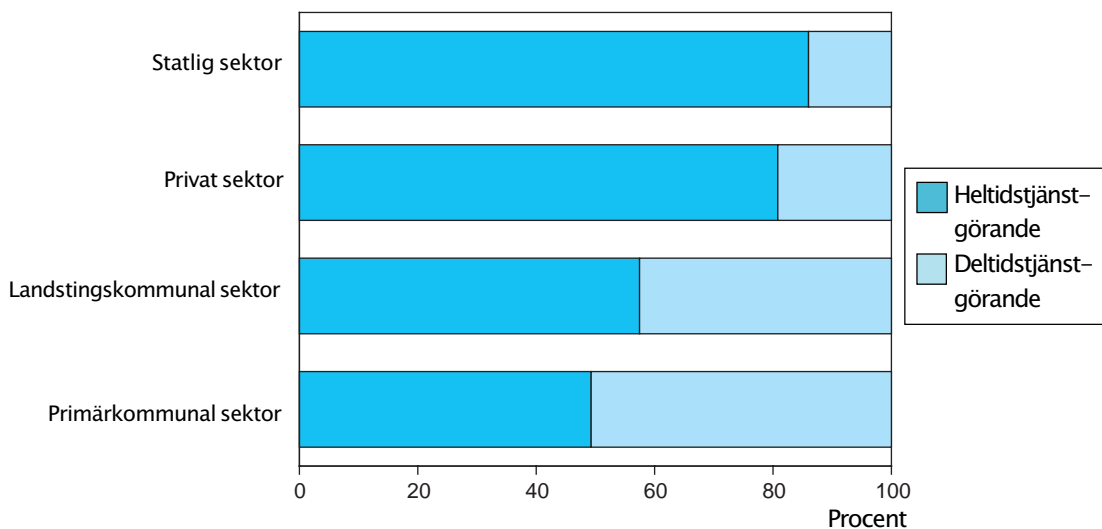

Diagram 7 Andel hel- respektive deltidstjänstgörande efter sektor

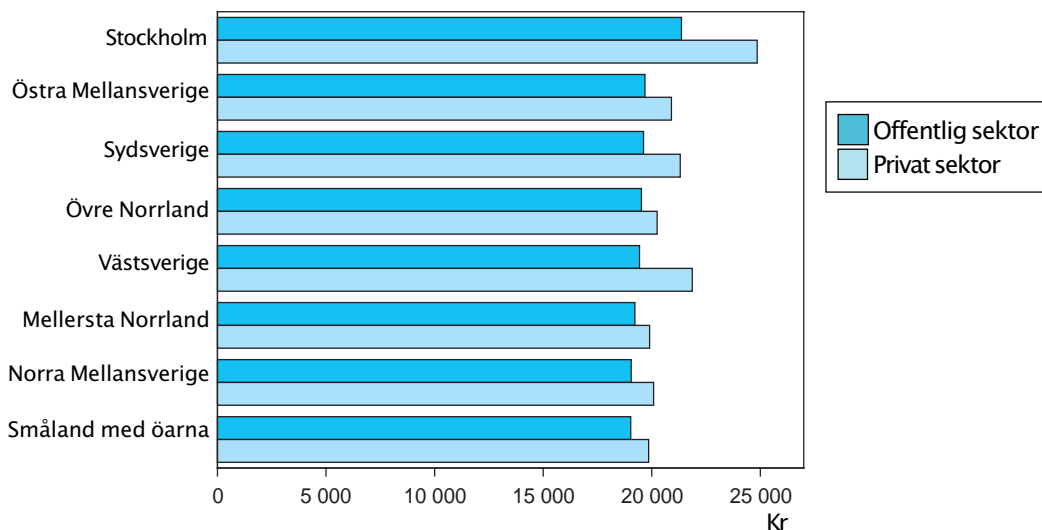
Lägre lön för deltidstjänstgörande

Inom primärkommunal och landstingskommunal sektor är ca 51 % deltidstjänstgörande och där återfinns flera kvinnodominerade yrken, inom t.ex. vård och barnomsorg. Inom privat sektor är en klart lägre andel av de anställda deltidstjänstgörande. En majoritet av de deltidstjänstgörande är kvinnor.

Den genomsnittliga månadslönen, uppräknad till heltid, är lägre för deltidstjänstgörande än för heltidstjänstgörande inom samtliga sektorer. Den största skillnaden finns inom privat sektor, där deltidstjänstgörande oftast finns i andra yrkesgrupper än heltidstjänstgörande. Inom statlig sektor är skillnaderna i lön mellan yrkesgrupper inte lika stora.

Lön efter region

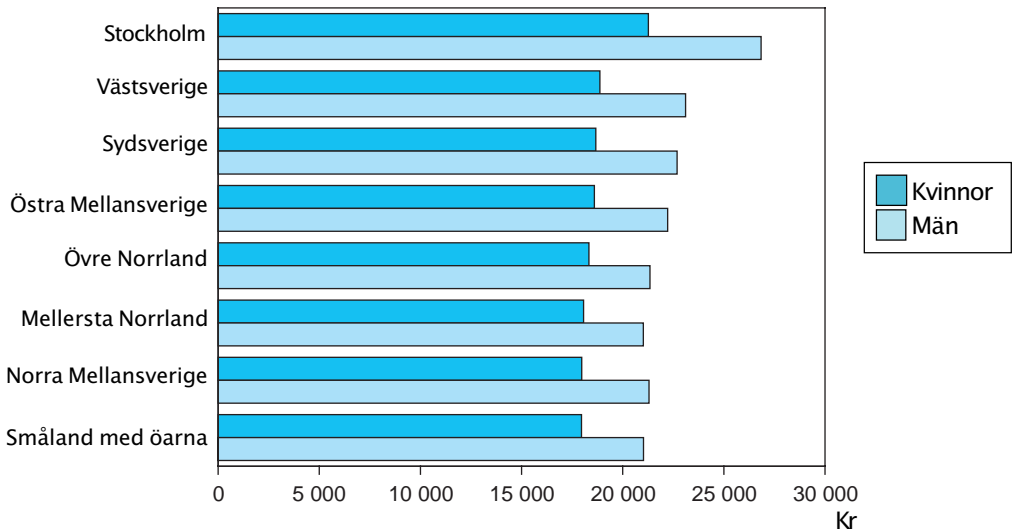
Diagram 8 Genomsnittlig månadslön efter region inom offentlig och privat sektor

Högst lön i Stockholm

I samtliga regioner är den genomsnittliga månadslönen högre inom privat sektor än inom offentlig sektor. Den största löneskillnaden mellan offentlig och privat sektor finns i Stockholmsregionen. Där finns dessutom den högsta genomsnittliga månadslönen för både offentlig och privat sektor. De lägsta genomsnittliga månadslönerna för både offentlig och privat sektor finns i regionen Småland med öarna. Privatanställda i Smålandsregionen har en genomsnittlig månadslön som motsvarar 80 % av lönen för privatanställda i Stockholmsregionen. En offentliganställd i samma region har en genomsnittlig månadslön som motsvarar 89 % av lönen för en offentliganställds lön i Stockholmsregionen.

Diagram 9 Genomsnittlig månadslön efter region och kön

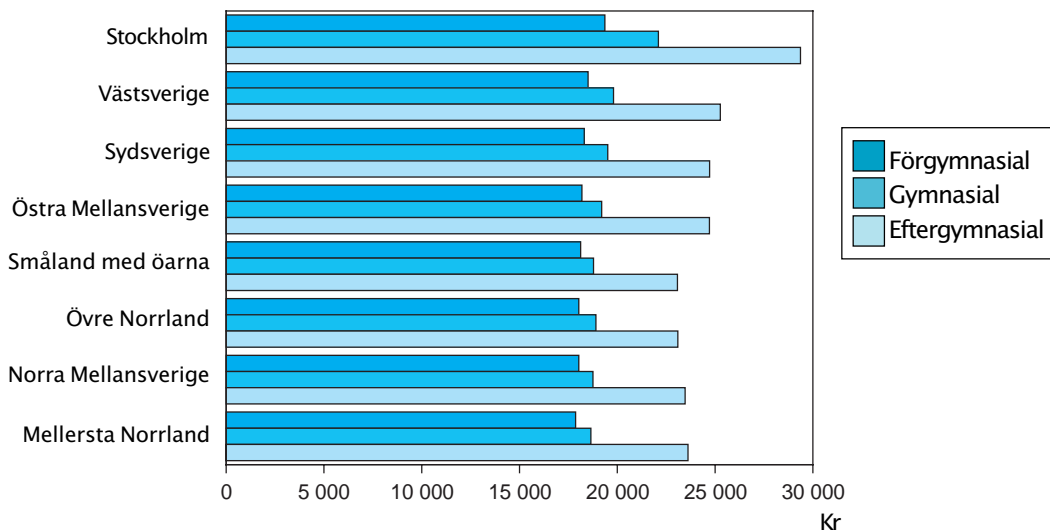

Män har högre lön i alla regioner

I alla regioner är männens genomsnittliga månadslön högre än kvinnornas. De genomsnittliga lönerna för både kvinnor och män är högst i Stockholmsregionen. I Stockholmsregionen finns de högsta lönerna för både kvinnor och män. Där finns också den största skillnaden mellan kvinnors och mäns löner då kvinnornas genomsnittliga månadslön motsvarar 79 % av männens genomsnittliga månadslön. I Mellersta och Övre Norrland finns den minsta skillnaden mellan kvinnors och mäns löner. Där motsvarar kvinnornas genomsnittliga månadslön 86 % av männens löner.

De lägsta lönerna för kvinnor finns i regionen Småland med öarna och deras genomsnittliga månadslön är 84 % av stockholmskvinnornas lön. För männen finns de lägsta genomsnittliga månadslönerna i Mellersta Norrland och Småland med öarna, de har 78 % av stockholmsmännens lön. Man bör dock komma ihåg att yrkessammansättningen i de olika regionerna varierar och därmed påverkar lönestrukturen.

Diagram 10 Genomsnittlig månadslön efter utbildningsnivå och region

Utbildning påverkar lönen i hela landet

I alla regioner är skillnaden i genomsnittlig månadslön mellan de tre utbildningsnivåerna störst i Stockholmsregionen.

Skillnaden mellan regionerna med avseende på andel anställda med eftergymnasial utbildning är störst mellan Stockholm och Mellersta Norrland. Andelen anställda med eftergymnasial utbildning i dessa två regioner är 31 % respektive 21 %.

Diagram 11 Andel anställda efter utbildningsnivå och region

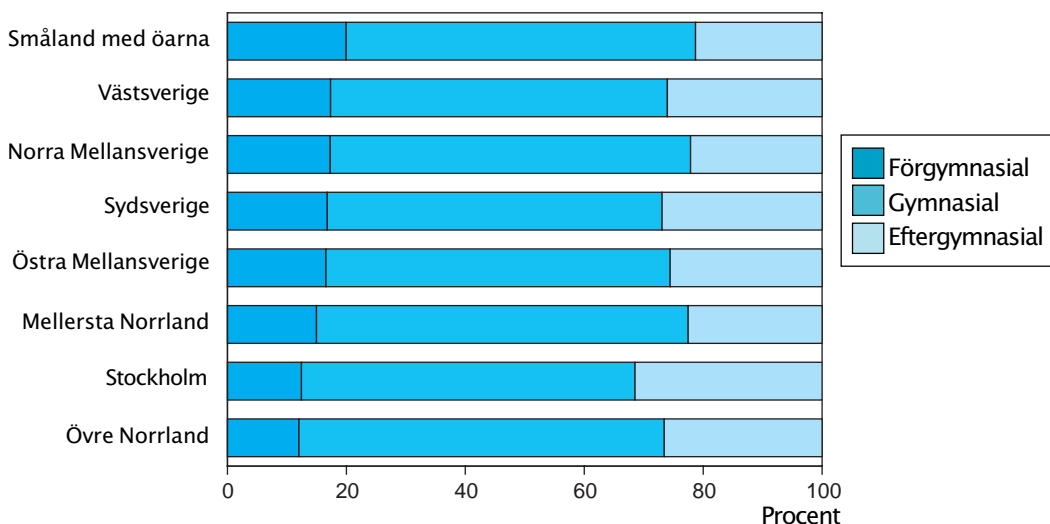
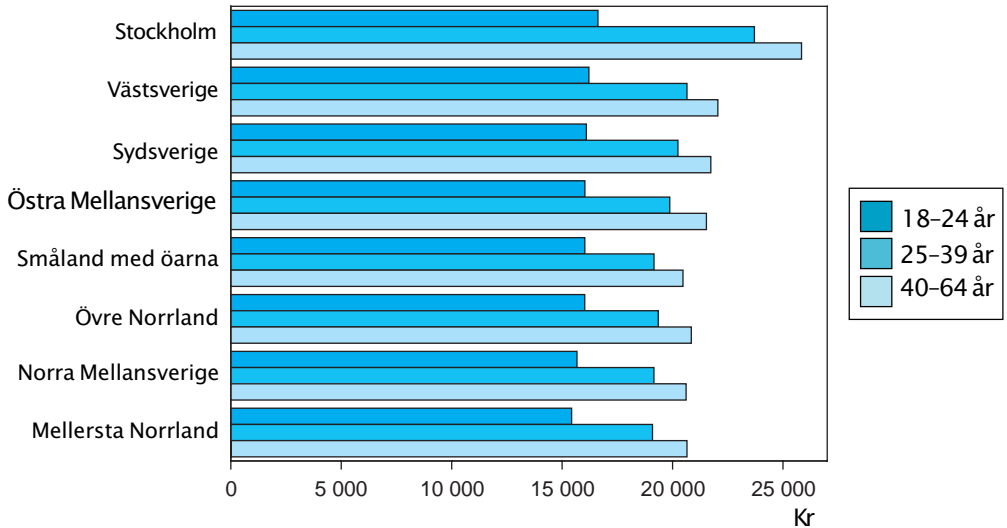

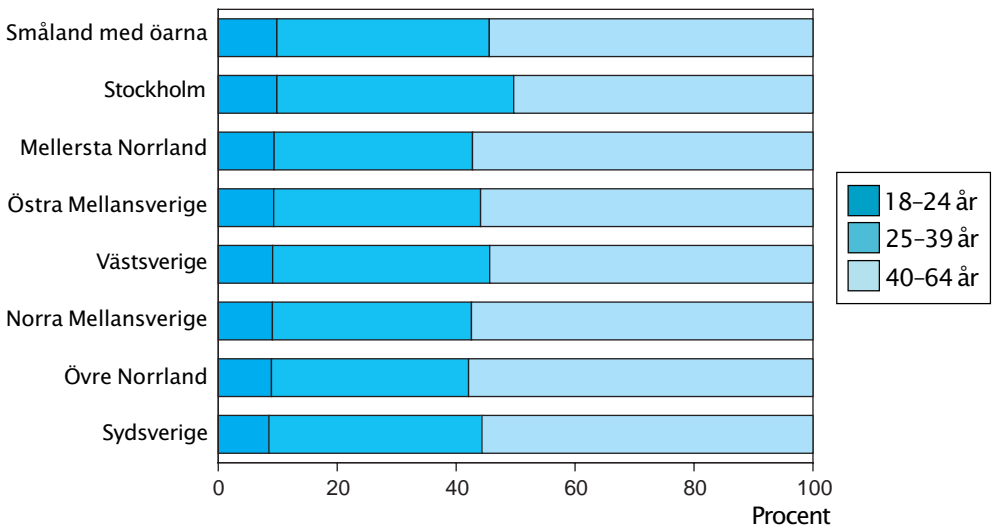
Diagram 12 Genomsnittlig månadslön efter ålder och region

Lönen ökar med åldern

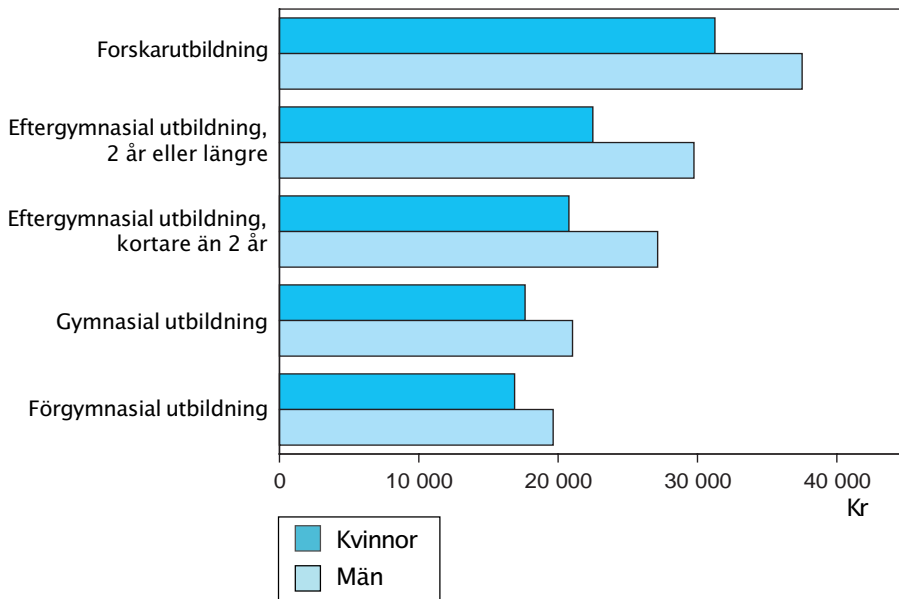
I alla regioner ökar lönen med åldern. Störst skillnad mellan gruppen 18–24 år och 40–64 år är det i Stockholm. Skillnaden där är drygt dubbelt så stor som i regionen Småland med öarna där skillnaden är minst. Gruppen 25–39-åringar i Stockholm har högre genomsnittlig månadslön än genomsnittet för 40–64-åringar i alla andra regioner. I åldersgruppen 18–24 år är skillnaden i lön mellan olika regioner liten.

Diagram 13 Andel anställda efter ålder och region

Lön efter utbildning

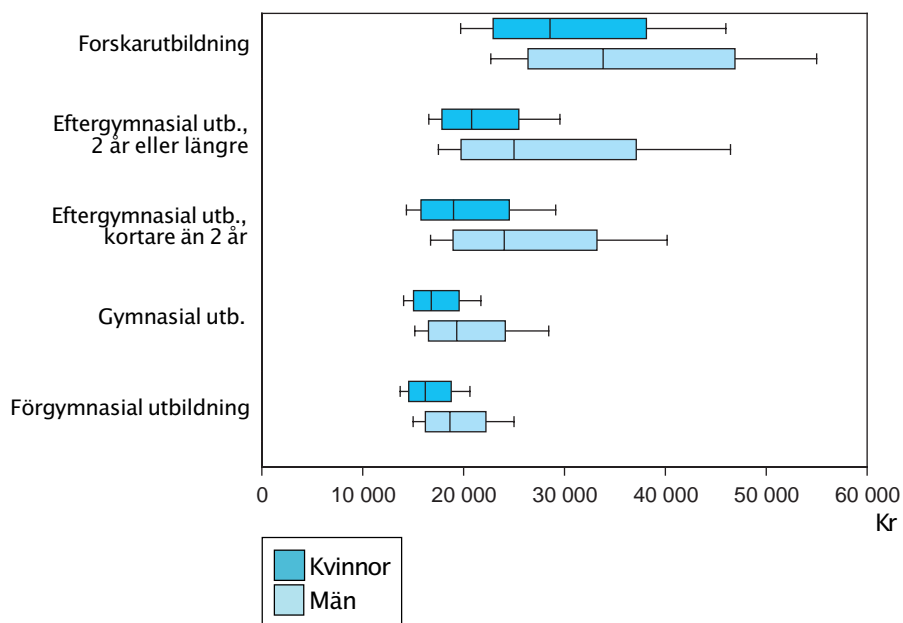
Diagram 14 Genomsnittlig månadslön efter utbildningsnivå

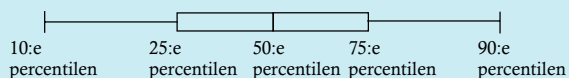
Högre utbildning lönar sig mer för män

Utbildningen påverkar individens lön positivt, d.v.s. en högre utbildning ger en högre lön. Detta gäller för både kvinnor och män även om män generellt sett har en högre lönenivå. Skillnaden mellan kvinnors och mäns genomsnittliga månadslön är störst i gruppen med eftergymnasial utbildning, 2 år eller längre (exkl. forskarutbildade). I den gruppen har kvinnor en genomsnittlig månadslön på 22 500 kronor medan männens lön är 29 700 kronor. Omkring 25 % av alla anställda har denna utbildningsnivå.

Diagram 1 5 Lönespridning efter utbildningsnivå och kön

Förklaring till lönespridningsmättet:

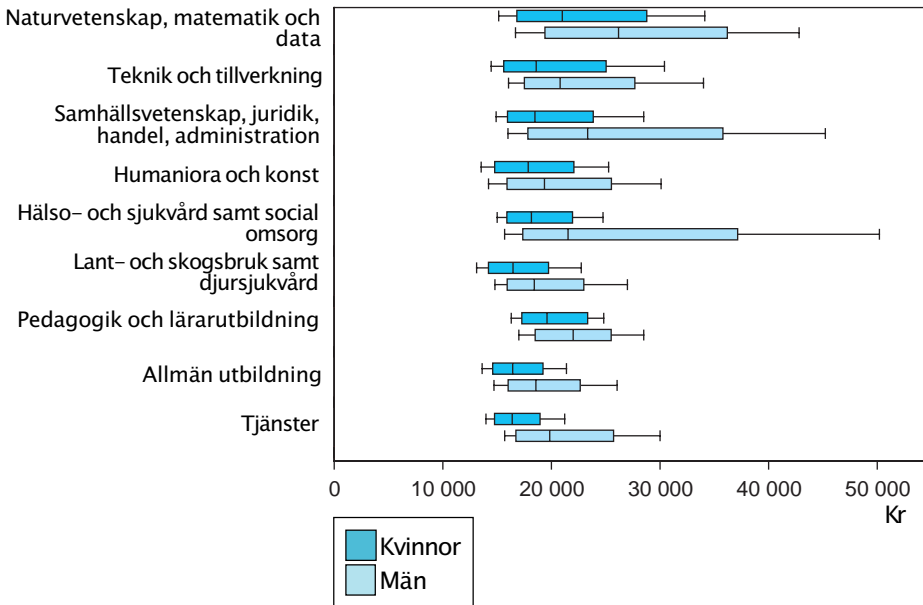
Andel anställda som har lägre lön än vad respektive mått visar:

10:e percentilen	10 procent
25:e percentilen	25 procent
50:e percentilen	50 procent
75:e percentilen	75 procent
90:e percentilen	90 procent

Störst lönespridning för män med högre utbildning

Lönespridningen är större för män än för kvinnor inom samtliga utbildningsnivåer. Anställda med forskarutbildning har den högsta genomsnittliga månadslönen. Män med eftergymnasial utbildning 2 år eller längre (exkl. forskarutbildning) har den största lönespridningen. Lönespridningen för anställda med förgymnasial eller gymnasial utbildning är relativt liten för både kvinnor och män.

Diagram 16 Lönespridning¹⁾ efter utbildningsinriktning och kön

Lönespridningen är högst för män med utbildningsinriktning hälsa- och sjukvård samt social omsorg

Lönespridningen är större för män än för kvinnor i de flesta utbildningsinriktningar. För utbildning inom teknik och tillverkning och utbildning för lant- och skogsbruk samt djursjukvård är skillnaderna mellan kvinnor och män med avseende på lönespridning små. Skillnaden i lönespridning mellan kvinnor och män är störst för gruppen med utbildning för vården. Detta beror på att en stor andel av männen i denna grupp är utbildade till läkare, 26 % jämfört med 4 % av kvinnorna.

1) Förklaring till diagrammet och lönespridningsmättet finns på sidan 23.

Val av yrke efter utbildning

Traditionsbundet yrkesval

Kvinnor och män väljer ofta olika slags utbildningar. Här presenteras yrkesfördelningen för kvinnor och män som genomgått samma utbildning. Kvinnor och män som satsar på en likartad högskoleutbildning förvärvsarbetar oftast inom samma yrken. Det finns ett antal utbildningar som i hög grad leder till ett bestämt yrke t.ex. läkare, grundskollärare och bibliotekarie. För dessa utbildningar finns inga större skillnader mellan könen vad gäller yrkesval. Män blir dock oftare än kvinnor chefer. Exempelvis är 8 % av männen med ämneslärarutbildning ”drift- och verksamhetschefer”. Motsvarande siffra för kvinnorna är 3 %.

Gymnasieutbildade saknar i högre grad än högskoleutbildade tydliga målyrken. Yrkesvalet tycks för dessa vara traditionsbundet kvinnligt respektive manligt. Exempelvis återfinns 18 % av kvinnorna med verkstadsutbildning inom yrkesgruppen ”vård- och omsorgspersonal”.

Tablå 1 De tre största yrkesgrupperna för ämneslärarutbildning

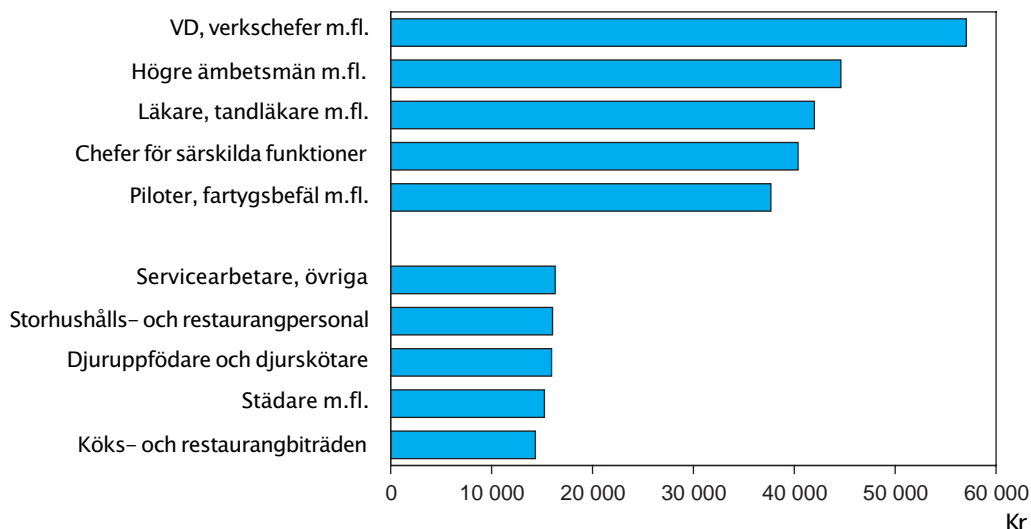
Kvinnor		Män	
Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.	Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.
Grundskollärare	43	Gymnasielärare m.fl.	38
Gymnasielärare m.fl.	35	Grundskollärare	32
Drift- o. verksamhetschefer	3	Drift- o. verksamhetschefer	8

Tablå 2 De tre största yrkesgrupperna för verkstadsutbildning

Kvinnor		Män	
Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.	Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.
Vård- o. omsorgspersonal	18	Maskinop., metall- och mineralbehandling	10
Städare m.fl.	9	Gjutare, svetsare, plåtslagare m.fl.	9
Handpaketerare o. fabriksarb.	7	Maskin- och motorrep.	7

Lön efter yrke

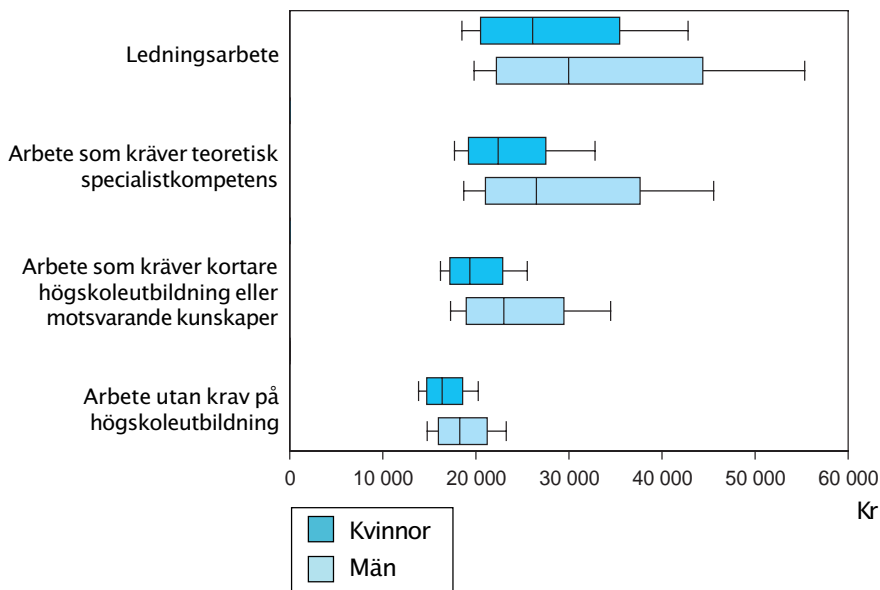
Diagram 1 7 Yrkesgrupper med höga respektive låga genomsnittliga månadslöner

Verkställande direktörer tjänar mest

Yrket är en viktig förklarande faktor till löneskillnader mellan anställda. De högsta genomsnittliga lönerna finns inom "ledningsarbete" och "arbete som kräver teoretisk specialistkompetens". De lägsta genomsnittliga månadslönerna finns inom "arbete utan krav på högskoleutbildning". De yrkesgrupper som har högst genomsnittlig månadslön är antingen mansdominerade eller har jämn könsfördelning. De flesta av de yrkesgrupper som har låg genomsnittlig månadslön är antingen kvinno- eller mansdominerade. "VD, verkschefer m.fl." har nästan fyra gånger så hög genomsnittlig månadslön som "köks- och restaurangbiträden". Könsammansättningen skiljer sig markant mellan dessa grupper.

Diagram 1 8 Lönespridning¹⁾ efter yrkesområde och kön

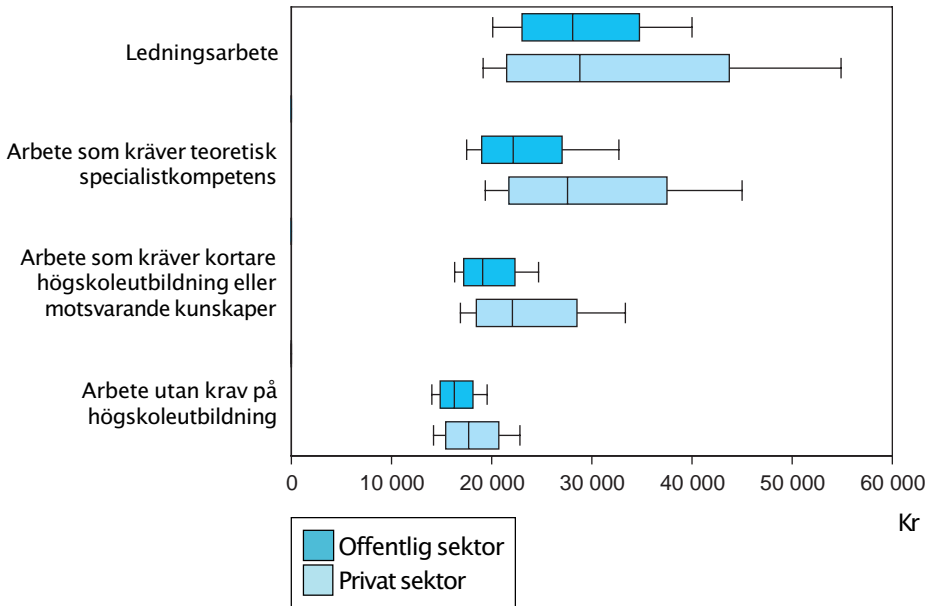

Lönespridningen större bland män

Lönespridningen är större bland män än bland kvinnor. Yrkesområdet "ledningsarbete" har den största lönespridningen både för kvinnor och män. Av kvinnorna inom detta yrkesområde har 10 % lägre månadslön än 18 500 kronor och 90 % har lägre månadslön än 42 800 kronor. Bland männen har 10 % en lägre lön än 19 800 kronor och 90 % har en lön lägre än 55 300 kronor. Yrkesområdet "arbete utan krav på högskoleutbildning" är mer homogent avseende lön för både kvinnor och män. Löneskillnaderna mellan könen är dessutom mindre. En majoritet av både männen och kvinnorna arbetar inom detta yrkesområde.

1) Förklaring till diagrammet och lönespridningsmättet finns på sidan 23.

Diagram 19 Lönespridning¹⁾ efter yrkesområde inom offentlig och privat sektor

Störst lönespridning i privat sektor

Lönespridningen är generellt större inom privat än offentlig sektor. Inom både privat och offentlig sektor är det yrkesområdet "ledningsarbete" som har den största lönespridningen. Minst lönespridning inom både privat och offentlig sektor finns i yrkesområdet "arbete utan krav på högskoleutbildning".

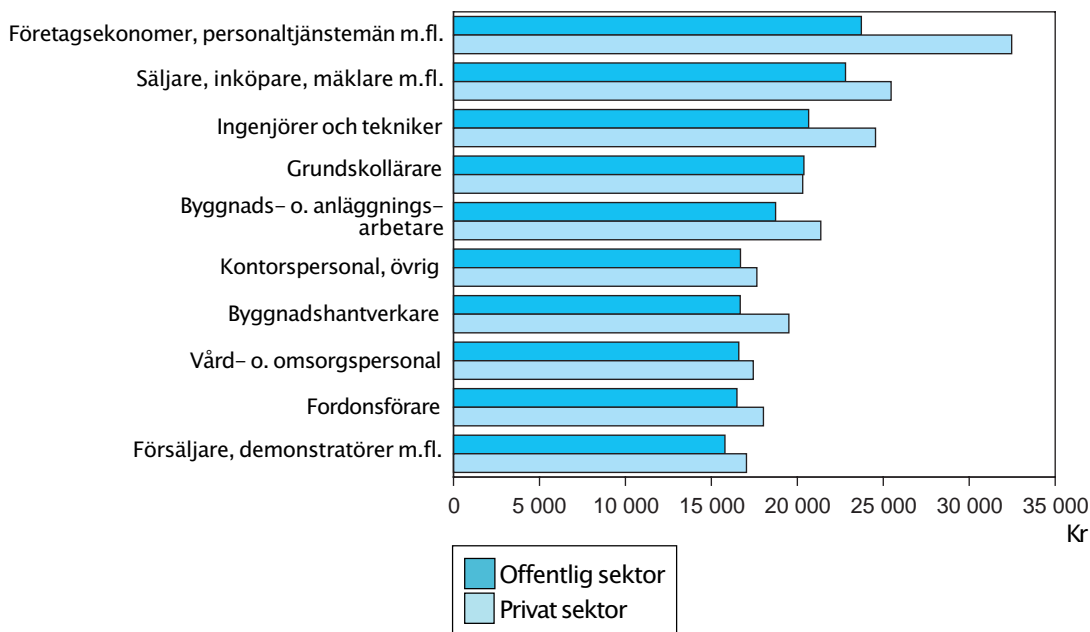
Lönespridningen ökar med kravet på utbildning. Det gäller i både privat och offentlig sektor men är mer uttalat i privat sektor.

Medianlönen är lägre i offentlig än i privat sektor i alla yrkesområden.

1) Förklaring till diagrammet och lönespridningsmättet finns på sidan 23.

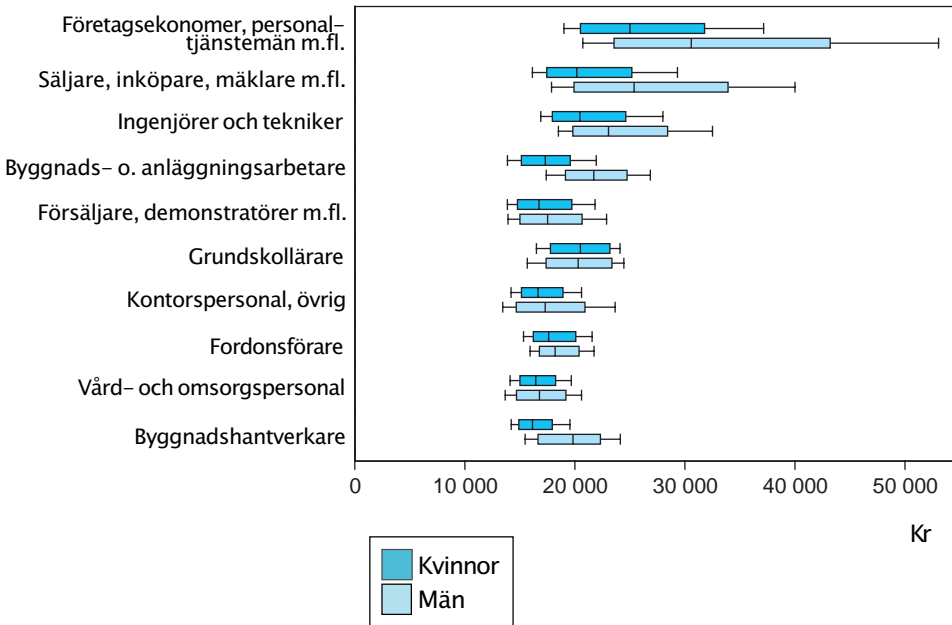
Diagram 20 Genomsnittlig månadslön efter yrkesgrupp inom offentlig och privat sektor

Högre lön i privat sektor

Inom de flesta yrkesgrupper är den genomsnittliga månadslönen högre inom privat sektor än inom offentlig sektor. I diagram 20 presenteras de tio största yrkesgrupperna på arbetsmarknaden. Inom dessa yrkesgrupper återfinns 47 % av kvinnorna respektive 30 % av männen. Skillnaden i genomsnittlig månadslön mellan offentlig och privat sektor är störst för ”företagsekonomer, personaltjänstemän m.fl.”. Inom yrkesgrupper där en majoritet av de anställda arbetar inom offentlig sektor är löneskillnaderna små.

Diagram 21 Lönespridning efter kön och yrkesgrupp

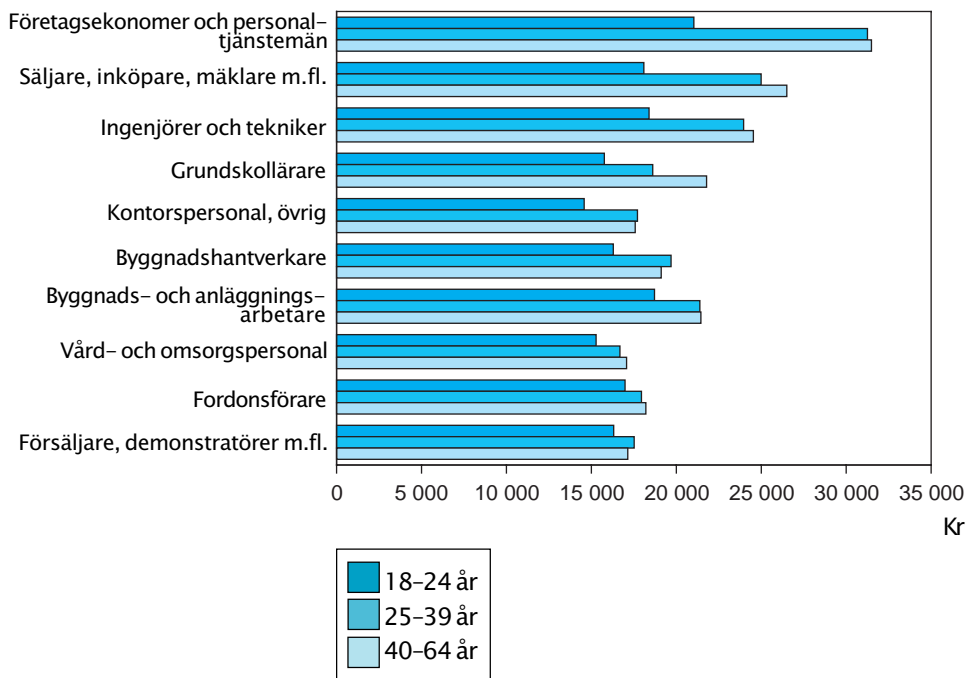

Små löneskillnader inom yrkesgrupper utan krav på högskoleutbildning

I nästan alla yrkesgrupper har män högre genomsnittlig månadslön samt större lönespridning än kvinnor. I diagram 21 presenteras lönespridningen för de tio största yrkesgrupperna på arbetsmarknaden. Stor lönespridning finns inom yrkesgrupperna "företagsekonomer, personaltjänstemän m.fl." samt "säljare, inköpare, mäklare m.fl.". Lönespridningen är mindre inom yrkesgrupper som "vård- och omsorgspersonal" och "fordonsförare". Generellt är lönespridningen högre i yrkesområden som kräver högskoleutbildning och lägre i yrkesområden som inte kräver högskoleutbildning. För "företagsekonomer, personaltjänstemän m.fl." är lönespridningen¹⁾ 2,0 för kvinnor respektive 2,6 för män. Motsvarande siffror för "fordonsförare" är 1,4 för både kvinnor och män. Dessutom är de genomsnittliga löneskillnaderna mellan kvinnor och män oftast små i dessa yrkesgrupper.

1) Ett mått på lönespridning är att beräkna kvoten av den 90:e percentilen och den 10:e percentilen. 90 % respektive 10 % av de anställda har en lön som är lägre än vad den 90:e respektive 10:e percentilen visar.

Diagram 22 Genomsnittlig månadslön efter ålder och yrkesgrupp

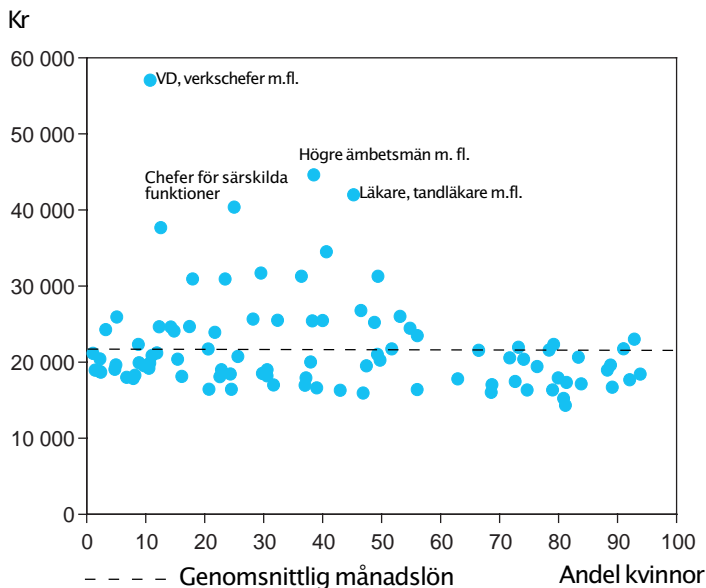
Åldern har betydelse för lönen

Skillnader i lönenivå efter ålder är större inom yrkesgrupper med krav på högskoleutbildning än inom yrkesgrupper utan krav på högskoleutbildning. I diagram 22 presenteras genomsnittlig månadslön för de tio största yrkesgrupperna på arbetsmarknaden.

”Företagsekonomer, personaltjänstemän m.fl.” har den största skillnaden i genomsnittlig månadslön mellan äldre och yngre medan ”försäljare, demonstratörer m.fl.” har minst skillnad.

Lön efter kön

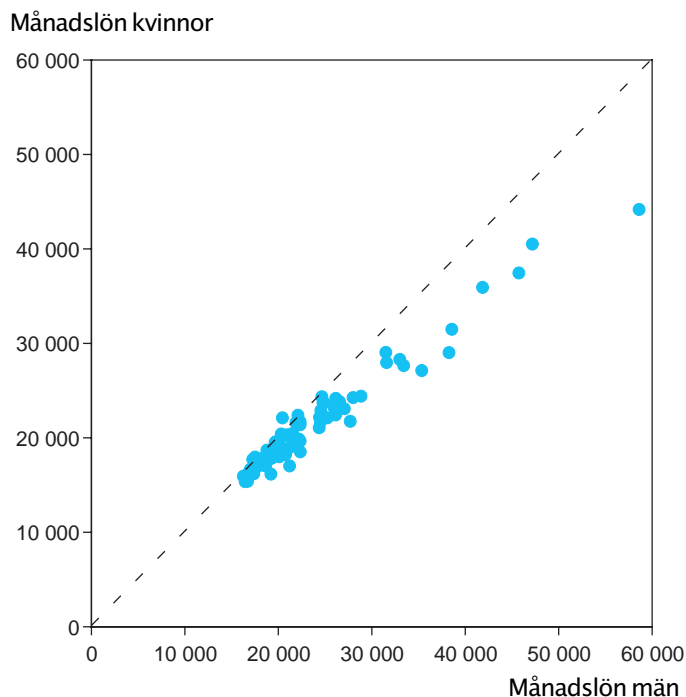
Diagram 23 Genomsnittlig månadslön inom olika yrkesgrupper efter andel kvinnor

Yrkesgrupper med hög andel kvinnor har lägre lön

Yrkesgrupper med hög andel kvinnor är relativt lågavlönade. Av de anställda kvinnorna arbetar 9 % inom yrkesgrupper med mindre än 16 000 kronor i genomsnittlig månadslön. Motsvarande andel för män är 1,6 %. Inom yrkesgrupper med mer än 25 000 kronor i genomsnittlig månadslön arbetar 7 % av kvinnorna respektive 26 % av männen. De högavlönade yrkesgrupperna har en jämn könsfördelning eller är mansdominerade.

Diagram 24 Genomsnittlig månadslön efter yrkesgrupp

Anm. Om kvinnor och män i samma yrkesgrupper har lika lön befinner sig alla yrkesgrupper på den diagonala linjen.

Män har högre lön inom de flesta yrkesgrupper

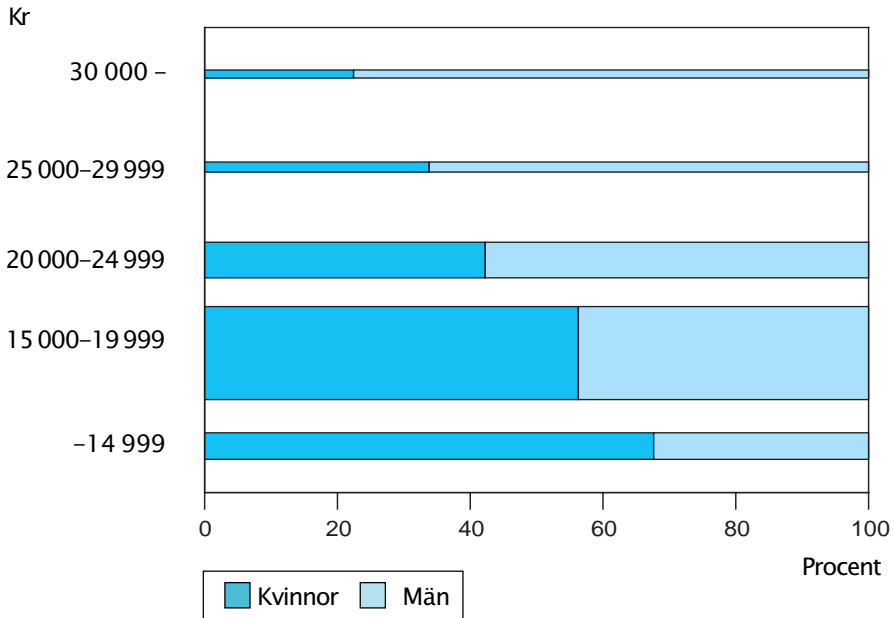
I diagram 24 jämförs kvinnors och mäns löner för samtliga redovisade yrkesgrupper. I de flesta yrkesgrupper har män högre genomsnittlig månadslön än kvinnor.

De största löneskillnaderna mellan kvinnor och män återfinns ofta i yrkesgrupper med jämn könsfördelning¹⁾ eller med hög andel män.

I kvinnodominerade grupper är lönerna relativt låga både för kvinnor och män.

1) En yrkesgrupp har jämn könsfördelning om minst 40% och som mest 60% av ett kön finns i gruppen.

Diagram 25 Andel kvinnor och män efter löneintervall

Anm. Staplarnas yta anger storleksordningen mellan grupperna

Fler män än kvinnor har de högsta lönerna

Av diagram 25 framgår att det finns betydligt fler män än kvinnor med höga löner. Gruppen med en månadslön på 30 000 kronor eller mer består av 10 % av de anställda och 22 % av dessa är kvinnor. 71 % av alla anställda har en lön mellan 15 000 kronor och 25 000 kronor och bland dessa är könsfördelningen jämn.

Kvinnor är koncentrerade till lågavlönade yrkesgrupper

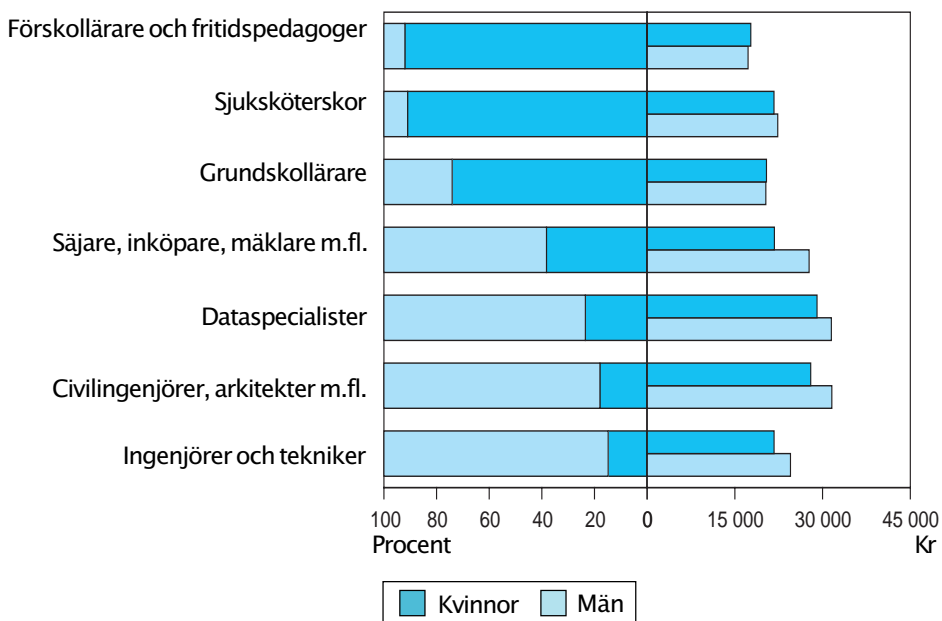
För att närmare klarlägga löneläget i vanliga kvinno- respektive mansyrken har ett urval gjorts av de fyra största yrkesgrupperna inom yrkesområdet "arbete med krav på högskoleutbildning" och yrkesområdet "arbete utan krav på högskoleutbildning" för kvinnor respektive män.

I diagrammet på nästa sida syns att "Säljare, inköpare, mäklare m.fl." är en av de största yrkesgrupperna för både kvinnor och män inom yrkesområdet "arbete med krav på högskoleutbildning". Här är löneskillnaden mellan kvinnor och män stor. Kvinnor har en genomsnittlig månadslön på 21 800 kronor medan männens är 27 700 kronor. Detta är dock en mycket heterogen yrkesgrupp i den meningen att den rymmer en rad olika yrken. Även i de andra tre stora yrkesgrupperna för män är löneskillnaderna mellan könen stora. De fyra största yrkesgrupperna för männen inom detta yrkesområde täcker 16 % av de anställda männen och de har en betydligt högre lönenivå än de fyra största yrkesgrupperna för kvinnor. Av kvinnorna befinner sig 13 % av de anställda inom de fyra största yrkesgrupperna för kvinnor. För de kvinnodominerade yrkesgrupperna är löneskillnaderna mellan könen små.

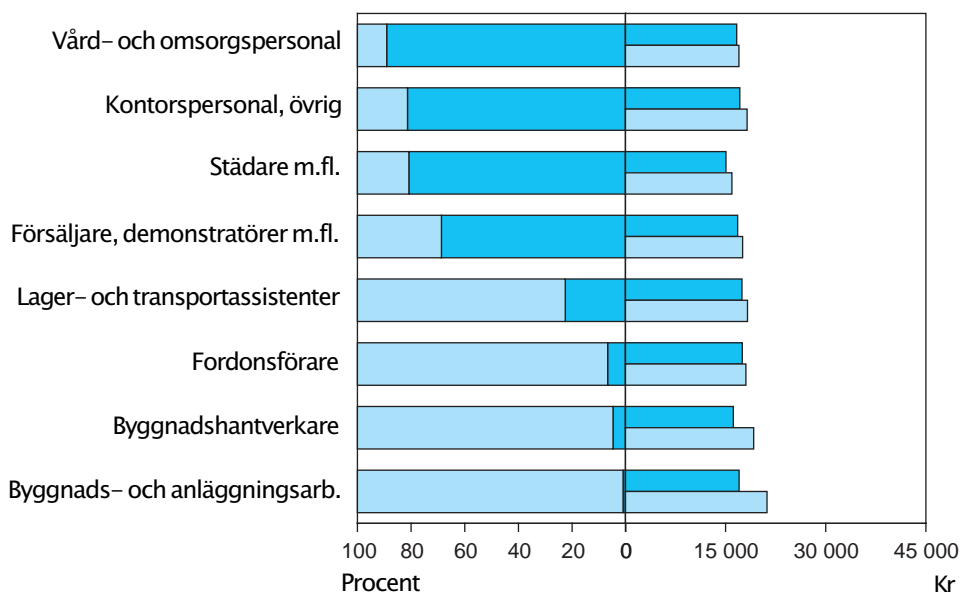
Inom de fyra största yrkesgrupperna utan krav på högskoleutbildning för kvinnor respektive män återfinns 36 % av de anställda kvinnorna respektive 16 % av de anställda männen. Dessa yrkesgrupper är relativt lågavlönade och löneskillnaderna mellan kvinnor och män är små.

Diagram 26 Andel kvinnor och män samt genomsnittlig månadslön i stora yrkesgrupper

Ledningsarbete och arbete med krav på högskoleutbildning

Arbete utan krav på högskoleutbildning

Detaljeringskraft av yrkesvariabeln ger ökad förklaringskraft

Årets specialstudie ägnas åt att beskriva den förklaringskraft som ligger i ytterligare detaljeringskraft av yrkesvariabeln. Strukturlönestatistik för landstings- och primärkommunal sektor redovisas i respektive Statistiskt Meddelande efter yrkesgruppers undergrupper med fyrsiffrig kod enligt Standard för svensk yrkesklassificering 1996 (SSYK)¹. Motsvarande redovisning för privat och statlig sektor sker efter tresiffrig SSYK. För att möjliggöra jämförelser mellan de olika sektorerna redovisas i Lönestatistisk årsbok genomsnittliga månadslöner och antalsuppgifter efter yrkesgrupper indelade enligt tresiffrig SSYK. Det är vår ambition att strukturlönestatistiken även för privat och statlig sektor i framtiden ska indelas enligt fyrsiffrig SSYK.

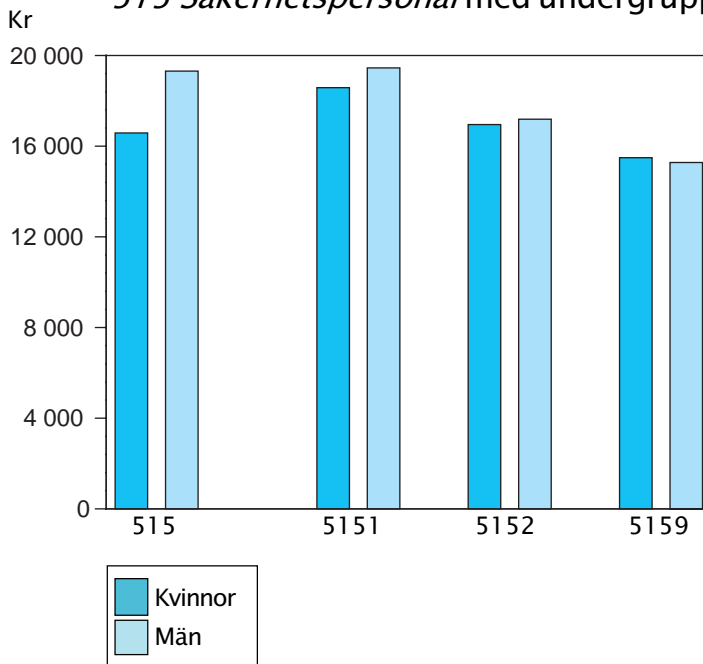
Mer detaljerad indelning av yrkesvariabeln, i det här fallet fyrsiffrig SSYK, ger en mer nyanserad bild av löneläget på den svenska arbetsmarknaden. Det är huvudsakligen två olika aspekter som en indelning enligt tresiffrig SSYK inte fångar upp. För det första kan förhållandet mellan t.ex. kvinnors och mäns löner vid redovisning på tresiffrig SSYK till stor del förklaras av könens fördelning på yrkesgruppernas undergrupper. För det andra kan information om tydliga löneskillnader mellan undergrupper på fyrsiffrig SSYK gå förlorad vid redovisning på tresiffrig SSYK. För att åskådliggöra detta har vi valt ut två yrkesgrupper, *515 Säkerhetspersonal* och *512 Storkökshålls- och restaurangpersonal*. De anställda som ingår i analysen är verksamma inom landstings- och primärkommunal sektor. Genom att standardväga med avseende på kvinnors och mäns olika fördelning i de olika undergrupperna inom yrkesgrupperna tydliggörs de aspekter som beskrivits ovan.

1) En mer utförlig beskrivning av SSYK görs under avsnittet Spridningsvariabler sid. 259f. Se även Förteckning över yrkesgrupper enligt Standard för svensk yrkesklassificering 1996 (SSYK) sid 272ff.

Löneskillnader inom en yrkesgrupp kan förklaras vid redovisning efter yrkesgruppens undergrupper

I yrkesgruppen *515 Säkerhetspersonal* uppgår kvinnors och mäns genomsnittliga månadslön till 16 600 respektive 19 300 kronor. Vid en första anblick kan detta tolkas som att kvinnorna i denna yrkesgrupp har en genomsnittlig månadslön som uppgår till 86 % av männens och utför samma arbete. En uppdelning på yrkesgruppens undergrupper ger emellertid en tydligare och mer nyanserad bild av löneläget för både kvinnor och män.

Diagram 27 Genomsnittliga månadslöner för yrkesgrupp *515 Säkerhetspersonal* med undergrupper

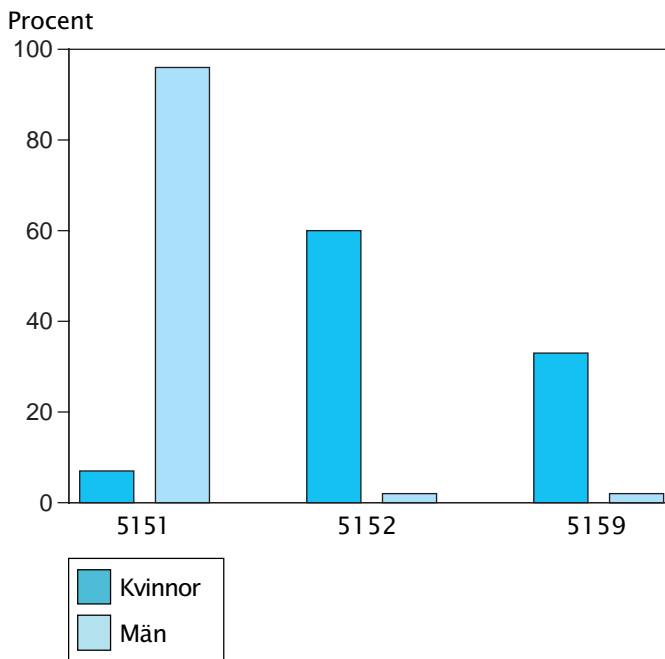
Bland landstings- och primärkommunalt anställda i denna yrkesgrupp återfinns tre undergrupper: *5151 Brandmän*, *5152 Väktare och ordningsvakter* och *5159 Övrig säkerhetspersonal*. Som framgår av diagram 27 skiljer sig lönenivån markant mellan dessa undergrupper, samtidigt som kvinnor och män fördelar sig olika mellan dem. Kvinnors och mäns fördelning på de olika undergrupperna presenteras i diagram 28. *5151 Brandmän* är den undergrupp där både kvinnor och män har högst genomsnittlig månadslön, 18 600 respektive 19 500 kronor. Inom denna undergrupp arbetar enbart 7 % av kvinnorna, men hela 96 % av männen, i yrkesgruppen *515 Säkerhetspersonal*. I undergruppen *5152 Väktare och ordningsvakter* har både kvinnor och män lägre genomsnittlig månadslön, 17 000 respektive 17 200 kronor.

Hela 60 % av kvinnorna, men bara 2 % av männen arbetar inom denna undergrupp. 5159 Övrig säkerhetspersonal är den undergrupp där både kvinnor och män har de lägsta genomsnittliga månadslönerna, 15 500 respektive 15 300 kronor. I denna undergrupp återfinns 33 % av kvinnorna och 2 % av männen.

Kvinnors och mäns fördelning på olika undergrupper med olika lönenivåer påverkar de genomsnittliga månadslönerna när redovisning sker aggregerat på tresiffrig SSYK. När hänsyn tas till köns olika fördelning över yrkesgrupper sjunker löneskillnaden mellan kvinnor och män.

Standardvägning visar att om kvinnor och män antas ha samma fördelning på olika undergrupper har kvinnor en genomsnittlig månadslön som uppgår till 96 % av männens genomsnittliga månadslön. En stor del av löneskillnaden mellan kvinnor och män kan alltså förklaras med köns olika fördelning på yrkesgruppens undergrupper med relativt olika lönenivåer. Denna information, som är av stort värde vid t.ex. jämställdhetsanalyser går förlorad vid redovisning efter tresiffrig SSYK.

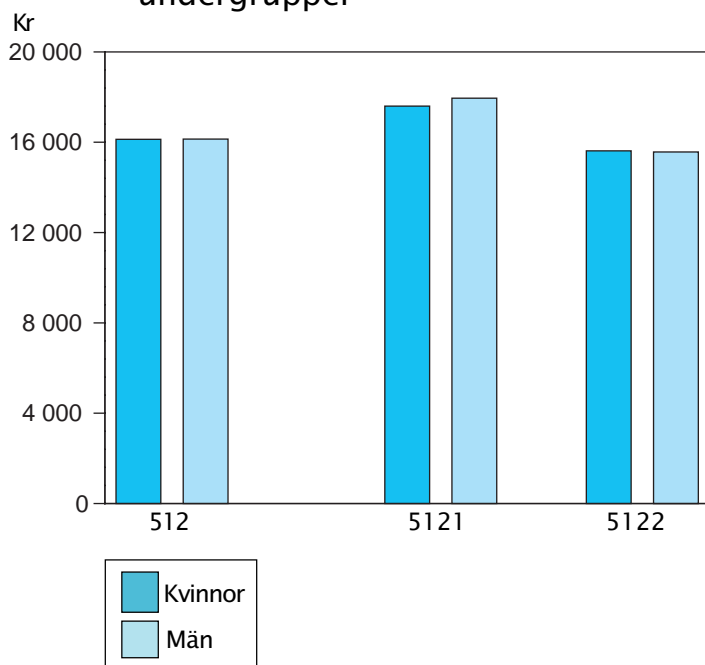
Diagram 28 Kvinnors och mäns fördelning över undergrupperna 5151, 5152 och 5159

Löneskillnader mellan undergrupperna inom en yrkesgrupp

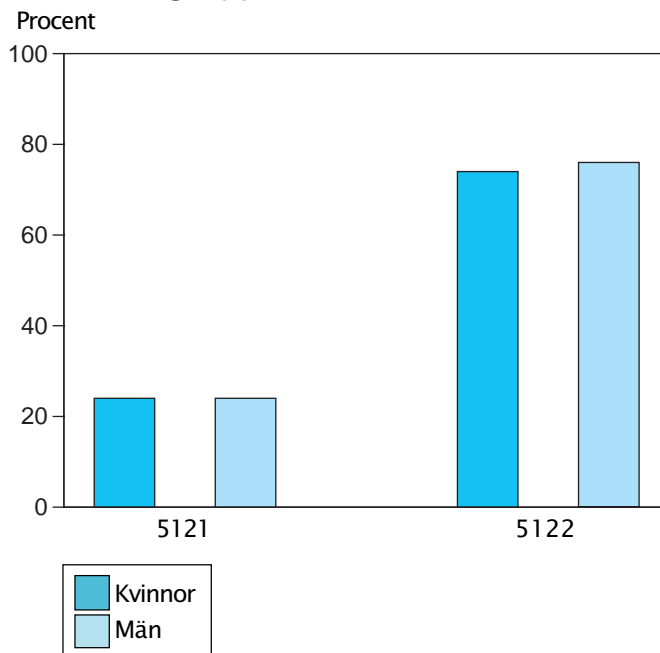
Löneskillnaderna mellan könen inom yrkesgrupp 512 *Storhushålls- och restaurangpersonal* är relativt små, även vid redovisning efter fyrsiffrig SSYK. Det intressanta med denna yrkesgrupp är den betydande löneskillnaden mellan undergrupperna som uppenbarar sig när materialet delas upp efter fyrsiffrig SSYK. Bland landstings- och primärkommunalt anställda i 512 *Storhushålls- och restaurangpersonal* återfinns två undergrupper: 5121 *Storhushållsföreståndare* och 5122 *Kockar och kokerskor*.

Diagram 29 Genomsnittliga månadslöner för yrkesgrupp 512 *Storhushålls- och restaurangpersonal* med undergrupper

Som framgår av diagram 29 skiljer sig de genomsnittliga månadslönerna markant mellan grupperna. Denna information går förlorad vid redovisning efter tresiffrig SSYK. 5121 *Storhushållsföreståndare* är den undergrupp där de genomsnittliga månadslönerna är högst för både kvinnor och män, 17 600 respektive 17 900 kronor. Av de anställda i 512 *Storhushålls- och restaurangpersonal* är 26 % av kvinnorna och 24 % av männen verksamma inom denna undergrupp. I undergruppen 5122 *Kockar och kokerskor* är den genomsnittliga månadslönen för både kvinnor och män 15 600. I denna undergrupp återfinns 74 % av kvinnorna och 76 % av männen. Kvinnors och mäns fördelning på de två undergrupperna presenteras i diagram 30.

Diagram 30 Kvinnors och mäns fördelning över undergrupperna 5121 och 5122

Den ojämna fördelningen mellan de två undergrupperna med olika lönenivå påverkar de genomsnittliga månadslönerna vid redovisning efter tresiffrig SSYK. I och med att löneskillnaderna mellan könen är relativt små, samt att könen fördelnig mellan undergrupperna är likartad, bidrar standardvägning med avseende på könen fördelning inte med någon ytterligare information.

List of terms

administratörer i intresseorganisationer	administrative professionals of special-interest organisations
administratörer i offentlig förvaltning	public service administrative professionals
allmän utbildning	general education
antal	number
arbete som kräver kortare högskoleutbildning	technicians and associate professionals
arbete som kräver teoretisk specialistkompetens	professionals
arbete utan krav på särskild yrkesutbildning	elementary occupations
arbetsledare, privat sektor	foreman, private sector
arkivarier, bibliotekarier m.fl.	archivists, librarians and related information professionals
barnmorskor m.fl.	midwifery professionals and related workers
behandlingsassistenter, fritidsledare m.fl.	social work associate professionals
biblioteksassistenter m.fl.	library and filing clerks
biomedicinska analytiker	life science technicians
bokförings- och redovisningsassistenter m.fl.	numerical clerks
brevbärare m.fl.	mail carriers and related workers
byggnads- och anläggningsarbetare	building frame workers
byggnadshantverkare	building finishers
chefer för mindre företag och enheter	managers of small enterprises
chefer för särskilda funktioner	other specialist managers
civilingenjörer, arkitekter m.fl.	architects, engineers and related professionals
dataspecialister	computing professionals
datatekniker och dataoperatörer	computer associate professionals
djuruppfödare och djurskötare	animal producers and related workers

drejare, glashyttarbetare, dekorations- målare m.fl.	potters, glass-makers and related trades workers
drift- och verksamhetschefer	production and operations managers
driftmaskinister	power-production and related plant operators
däckspersonal	ships' deck crews and related workers
eftergymnasial utbildning, 2 år eller längre	post-secondary education, 2 years or longer
eftergymnasial utbildning, kortare än 2 år	post-secondary education, less than 2 years
elmontörer, tele- och elektronikreparatörer	electrical and electronic equipment mechanics and fitters
fordonsförare	motor-vehicle drivers
fotografer, ljud- och bildtekniker, sjukhustekniker m.fl.	optical and electronic equipment operators
forskarutbildning	postgraduate education
frisörer och annan servicepersonal	other personal services workers
fysiker, kemister m.fl.	physicists, chemists and related professionals
företagsekonomer, personaltjänstemän m.fl.	business professionals and related workers
förgymnasial utbildning kortare än 9 år	primary and lower secondary education, less than 9 years
förgymnasial utbildning 9 (10) år	primary and lower secondary education, 9 or (10) years
förskollärare, fritidspedagoger	pre-primary education teaching associate professionals
försäljare, demonstratörer m.fl.	salespersons, demonstrators and related workers
genomsnitt	average
gjutare, svetsare, plåtslagare m.fl.	metal moulders, welders, sheet-metal workers, structural-metal preparers and related trades workers
godshanterare och expressbud	transport labourers and freight handlers
grafiker m.fl.	craft printing and related trades workers
grundskollärare	primary education teaching professionals
gymnasial utbildning	upper secondary education

gymnasielärare m.fl.	secondary education teaching professionals
gruv- och bergarbetare, stenhuggare	miners, shotfirers, stone cutters and carvers
handpaketerare och andra fabriksarbetare	manufacturing labourers
högre ämbetsmän m.fl.	senior government officials
ingenjörer och tekniker	physical and engineering science technicians
instruktörer och andra lärare	other teaching associate professionals
journalister, konstnärer, skådespelare m.fl.	writers and creative or performing artists
jurister	legal professionals
kassörer m.fl.	cashiers, tellers and related clerks
konfidensintervall	confidence interval
kontorspersonal övrig	other office clerks
kontorssekreterare och dataregistrerare	office secretaries and data entry operators
kundinformatörer	client information clerks
kvinnor	women
köks- och restaurangbiträden	helpers in restaurants
lager och transportassistenter	stores and transport clerks
landstingskommunal sektor	county council sector
lantmästare, skogsmästare m.fl.	agronomy and forestry technicians
ledningsarbete	legislators, senior officials and managers
lokförare m.fl.	locomotive-engine drivers and related workers
läkare, tandläkare m.fl.	doctors, dentists and related workers
län	county
maskinförare	agricultural and other mobile-plant operators

maskinoperatörer och montörer, övriga	other machine operators and assemblers
maskinoperatörer, grafisk industri, pappersvaruindustri	printing-, binding- and paper-products machine operators
maskinoperatörer, gummi- och plastindustri	rubber- and plastic-products machine operators
maskinoperatörer, kemisk-teknisk industri	chemical-products machine operators
maskinoperatörer, livsmedels-industri m.m.	food and related products machine operators
maskinoperatörer, metall- och mineralbehandling	metal- and mineral-products machine operators
maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri	textile-, fur- and leather-products machine operators
maskinoperatörer, trävaruindustri	wood-products machine operators
maskin- och motorreparatörer	machinery mechanics and fitters
matematiker och statistiker	mathematicians and statisticians
median	median
medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	agricultural, fishery and related laboures
militärer	armed forces
montörer	assemblers
målare, lackerare, skorstensfejare m.fl.	painters, building structure cleaners and related trades workers
månadslön	monthly salary
män	men
offentlig	public
pedagoger, övriga	other teaching professionals
percentil	percentile
polisler	police officers and detectives
primärkommunal sektor	primary local authorities sector
privat sektor	private sector
processoperatörer, kemisk basindustri	chemical-processing-plant operators
processoperatörer, trä- och pappersindustri	wood-processing- and papermaking-plant operators

präster	religious professionals
psykologer, socialsekreterare m.fl.	psychologists, social work and related professionals
redovisningsekonomer, administrativa assistenter	administrative associate professionals
renhållnings- och återvinningsarbetare	garbage collectors and related labourers
resevärdar m.fl.	travel attendants and related workers
samhälls- och språkvetare	social science and linguistics professionals (except social work professionals)
sektor	sector
servicearbetare övriga	other sales and services elementary occupations
service-, omsorgs- och försäljningsarbete	service workers and shop sales workers
sjukgymnaster, tandhygienister m.fl.	health associate professionals (except nursing)
sjuksköterskor	nursing associate professionals
skogsbrukare	forestry and related workers
skräddare, tillskärare, tapetserare m.fl.	garment and related trades workers
slaktare, bagare, konditorer m.fl.	food processing and related trades workers
smeder, verktygsmakare m.fl.	blacksmiths, tool-makers and related trades workers
speciallärare	special education teaching professionals
speditörer, platsförmedlare m.fl.	business service agents and trade brokers
statlig sektor	central government
storbushålls- och restaurangpersonal	housekeeping and restaurant services workers
städare m.fl.	helpers and cleaners
sysselessatta	employees
säkerhets- och kvalitetsinspektörer	safety and quality inspectors
säkerhetspersonal	protective services workers
säljare, inköpare, mäklare m.fl.	finance and sales associate professionals

tidningsdistributörer, vaktmästare m.fl.	doorkeepers, newspaper and package deliverers and related workers
totalt	total
tull-, taxerings- och social-försäkringstjänstemän	customs, tax and related government associate professionals
universitets- och högskollärare	college, university and higher education teaching professionals
utbildning	education
utbildning för humaniora och konst	humanities and arts
utbildning för hälso- och sjukvård, social omsorg	health care and nursing, social care
utbildning för lant- och skogsbruk samt djursjukvård	agriculture and forestry, veterinary medicine
utbildning för naturvetenskap, matematik och data	natural sciences, mathematics and computing
utbildning för pedagogik och lärarutbildning	teaching methods and teacher education
utbildning för samhällsvetenskap, juridik, handel, administration	social sciences, law, commerce, administration
utbildning för teknik och tillverkning	engineering and manufacturing
utbildning för tjänster	services
verkställande direktörer, verkschefer m.fl.	directors and chief executives
vård- och omsorgspersonal	personal care and related workers
växtodlare inom jordbruk och trädgård	market gardeners and crop growers
växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	crop and animal producers
yrke	occupation
yrkesgrupp	occupational group
yrkesområde	occupational field
ålder	age
övrig(a)	other(s)

